

Сталінські КАДРИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому і місцевому Харківському ордена Трудового Червоного Прапора державного університету імені О. М. Горького

№ 25 (860) Четвер, 28 червня 1956 р. Ціна 20 коп.

Допоможемо своєчасно і без втрат зібрати врожай на цілих землях!

ЦК ВЛКСМ ВВАЖАЄ, ЩО КОМСОМОЛЬСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ МОЖУТЬ ПОСЛАТИ В РАЙОНИ ЦІЛИНИХ І ПЕРЕЛОГОВИХ ЗЕМЕЛЬ НА ДОПОМОГУ СВОЇМ ТОВАРИШАМ СТРОКОМ НА ДВА МІСЯЦІ 200 ТИСЯЧ ЮНАКІВ І ДІВЧАТ, ЩО ДОБРОВІЛЬНО ВИЯВЛЯТЬ БАЖАННЯ ПОЇХАТИ НА ЗБИРАННЯ ВРОЖАЮ.
(Із Звернення ЦК ВЛКСМ)

З ШВИДКІСТЮ БЛИСКАВКИ всю країну облетіло Звернення Центрального Комітету ВЛКСМ до комсомольців і комсомолок, до всієї радянської молоді, в якому ЦК закликав допомогти цілиникам зібрати багатий врожай. Звернення викликало нечуваний ентузіазм серед радянської молоді. Тисячі заяв приносять комсомольці в районні, міські комітети комсомолу.

МІТИНГИ В Г

З великим піднесенням в гуртожитках університету пройшли студентські мітинги, присвячені обговоренню Звернення Центрального Комітету ВЛКСМ до комсомольців і молоді нашої країни з закликом допомогти цілиникам в збиранні багатого врожаю.

Жваво обговорюючи Звернення ЦК, збирались на мітинг мешканці студентського гуртожитку по проспекту імені Леніна, 20. Після зачи-

ЗАЯВИ НА

Безперервним потоком надходять в комітет комсомолу університету заяви комсомольців, в яких вони просять направити їх на цілині і перелогові землі для участі в збиранні багатого врожаю.

Пишуть окремі студенти, а заяви від цілих груп. Ось проста заява групи студентів радіофізичного факультету: «Виявляємо бажання поїхати і допомогти цілиникам зібрати багатий урожай».

Студент 2 курсу фізико-математичного факультету О. Черкасов пише: «Прошу направити мене на цілині зем-

До уваги від'їжджаючих

КОМСОМОЛЬЦІ І МОЛОДЬ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ, В ТОМУ ЧИСЛІ І СТУДЕНТИ УНІВЕРСИТЕТУ, ЯКІ ВИЯВИЛИ БАЖАННЯ ДОПОМОГТИ ЦІЛИНИКАМ У ЗБИРАННІ ВРОЖАЮ, ВІД'ЇЗДЖАЮТЬ З ХАРКОВА ТРЬОМА ЕШЕЛОНАМИ З 1 ПО 10 ЛИПНЯ.

СЬОГОДНІ О 6 ГОДИНІ ВЕЧОРА В ЛЕНІНСЬКІЙ АУДИТОРІЇ ВІДБУДУТЬСЯ ЗБОРИ СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТУ, ЯКІ ПОЇДУТЬ В РАЙОНИ ЦІЛИНИХ ЗЕМЕЛЬ.

Гаряче відгукнулася на заклик ЦК комсомолу і студентська молодь нашого університету. Звернення Центрального Комітету жваво обговорюється комсомольцями, бажання поїхати в райони цілиних і перелогових земель виявили багато студентів всіх факультетів університету.

Велике пожаття панує за-

ВСІ, ЯК ОДИН, ПОПРАЦЮЄМО НА БУДІВНИЦТВІ УНІВЕРСИТЕТУ ПРОТЯГОМ УЧБОВОГО РОКУ НЕ МЕНШЕ, НІЖ ПО 50 ГОДИН!

До всіх комсомольців і молоді університету

ТОВАРИШУ!

Для тебе буде Палац науки — новий корпус нашого університету. Пройде небагато часу, і ти вийдеш, як господар, в просторі аудиторії, добре обладнані лабораторії і зали, в світлий, затишний гуртожиток.

Будівництво вступило в такий період, коли йому кінце потрібна кожна пара робочих рук. Треба дати дорогу будівельникам — очистити будівельну площадку та поверхи від будівель-

ного сміття. Це можеш і повинен зробити ти, комсомолец.

Комітет комсомолу ХДУ закликає всіх комсомольців і молоді нашого вузу прийняти участь в будівельних роботах, попрацювати на будівництві не менше 50 годин кожному. Від твого внеску в справу будівництва багато в чому залежить своєчасний вступ до ладу нового учбового приміщення нашого університету.

Всі на будівництво!
КОМІТЕТ КОМСОМОЛУ ХДУ.

НОВИЙ КОРПУС

Харківського університету буде являти собою грандіозну за свої-

ми масштабами споруду, спеціально пристосовану для наукової і учбової роботи. Він розташований на одній з найбільших і найкрасивіших площ Європи — на площі імені Ф. Е. Дзержинського.

Дільниця, яку займає університет, складатиме по площі більше 4 га. Вся будова університету буде тонуті в зелені: з трьох сторін її обступає сад імені Шевченка з великою кількістю зелених насаджень.

На суміжних з університетом дільницях будуть розташовані спортивні площадки і спортивні павільйони, які вміщуватимуть одразу не менше 5 тисяч чоловік. Внутрішня частина двора університету буде заасфальтована і озеленена газонами та декоративними кущами.

В приміщенні нового університету буде 2-ярусний актовий зал, де будуть проходити не тільки наукові конференції, засідання, наради, але й демонструватимуться кінофільми, відбуватимуться виступи художньої самодіяльності і т. д. Крім того, буде здійснена мрія викладачів і студентів університету — дві великі, з двобічним освітленням аудиторії на 330 чоловік кожна.

В центральній частині корпусу на 9 поверсі розташується центральна наукова бібліотека на 1,6 мільйонів томів з 5 читальними залами для роботи професорсько-викладацького складу, аспірантів та студентів. В книгозбірнях будуть обладнані підйомальники для подачі книг.

На верхніх поверхах буде розташовуватися планетарій астрономічної обсерваторії. В самому приміщенні університету, крім того, буде розташована автоматична телефонна станція, радіовузол, 2 спортивні зали, їдальня на 150 чоловік та ін.

Умови для наукової і навчальної роботи будуть значно кращими в порівнянні з теперішніми, коли факультети університету розкидані по всьому місту. Всі факультети будуть розташовані в просторих, світлих, зручних приміщеннях і територіально поєднані між собою.

Такі факультети, як фізико-математичний, радіофізичний, хімічний, біологічний та інші будуть

ТАКИМ БУДЕ НАШ УНІВЕРСИТЕТ

оснащені сучасною високоякісною апаратурою, що дозволить вести учбову та наукову роботу на сучасному рівні.

На фізико-математичному факультеті будуть добре обладнані оптична, криогенна лабораторії, кафедра твердого тіла, механіки та інші. Навіть на математичному відділенні з'явиться експериментальна лабораторія зі складними лічильними машинами.

Лабораторії радіофізичного факультету будуть обладнані найновішою радіоапаратурою. Тут будуть проводитися досліди з напівпровідниками. Хімічний факультет одержить добре оснащені кафедри фізичної хімії, неорганічної, органічної, аналітичної хімії, кафедри технології та ін.

На біологічному та геологічному факультетах буде встановлена найновіша апаратура з застосуванням фізичних та фізико-хімічних методів дослідження (спектральна, рентгенівська апаратура,

мікроскопи, осцилографи та ін.). На всіх природничих факультетах будуть широко застосовуватися методи радіоактивних ізотопів, потужна оптична та спектральна апаратура.

Цілий ряд кафедр, факультетів, які раніше не мали наукової бази, в новому університеті будуть мати добре оснащені приміщення. На філологічному факультеті буде хороший фонетичний кабінет, історичний факультет матиме археологічний музей та спеціальний кабінет для дослідження результатів експедицій.

Центральна наукова бібліотека університету буде обладнана всією необхідною апаратурою, потрібною для зберігання книг.

Наша Комуністична партія завжди виявляла піклування про свій народ. Яскравим свідченням цього є будівництво нового приміщення Харківського державного університету.

Проф. Л. ПАЛАТНИК,
голова технічної ради.

В ПАРТКОМІ І РЕКТОРАТІ

Недавно партійний комітет разом з ректором університету провів нараду секретарів партбюро та деканів факультетів з питання про організацію активної участі студентів у будівництві нового корпусу ХДУ. З інформацією про стан справи на будівництві виступив секретар парткому тов. В. Х. Плужников.

Нарада відзначила, що колектив студентства університету приймає дуже мало участі в будівництві нової споруди університету. Так, зокрема, значним тормозом для будівників є засміченість двора та окремих поверхів нової будови будівельним сміттям. Прибрати його під силу нашим студентам, якщо кожен з них на протязі учбового року попрацює на будівництві хоч один тиждень.

Зокрема в липні на будівництві повинні попрацювати не менше 500 чоловік. Студенти повинні бути зацікавлені в прискоренні темпів будівництва.

Секретар комітету комсомолу тов. Н. Г. Корж розповіла про заходи, які приймає комсомольська організація для надання оперативної і діяльної допомоги будівництву.

Про необхідність завчасно, до приходу студентів на будівництво готувати фронт робіт, домогтися від керівників будівництва спорудження мусоропроводів, забезпечення студентів лопатами, поливалками, халатами, про організацію суворого обліку праці говорив декан геологічного факультету тов. Білик.

Тов. Булгаков у своєму виступі вказав на необхідність притягти до участі в будівництві вступників у наш вуз, зокрема медалістів.

На нараді були намічені конкретні заходи по проведенню організаційної роботи серед студентів. Затверджений точний графік роботи студентів всіх факультетів.

Було також вирішено встановити повсякденний контроль за ходом роботи, закріпити за кожною групою студентів керівника з числа викладачів, лаборантів. Вони будуть відповідати за трудову дисципліну, а також здійснювати контроль за якою на роботу та за якістю виконаної роботи.

Почесний обов'язок кожного комсомольця ХДУ

З кожним днем все красивішим стає наш рідний Харків. Сотні нових, добротних споруд прикрашають його вулиці. Величний вигляд прийняла одна з найбільших і найкрасивіших площ міста — площа імені Дзержинського. Тут, на цій площі, здійснюється новий корпус нашого університету.

Будівництво нового корпусу університету вступило в такий етап, коли йому треба подати велику практичну допомогу. В минулому і позаминулому роках сотні наших студентів працювали на будівництві університету. Студенти розчищали територію будівництва, копали траншеї для проведення кабелів, виконували і інші роботи.

Опубліковане в цьому номері газети звернення комітету ЛКСМУ університету до комсомольців і молоді закликає подати практичну допомогу будівникам. Кожен студент повинен відробити на будівництві по 6 днів. Це безсумнівно допоможе будівництву, значно прискорить його строки.

Комітет комсомолу та факультетський комсомольський актив уже провів відповідну організаційну роботу серед студентів. Складений графік роботи студентів, створені комсомольські бригади. Окремі групи вже приступили до роботи.

Однак, успіх цієї допомоги, яку подадуть студенти, працюючи на будівництві, буде багато в чому залежати від адміністрації будівництва. Необхідно, щоб там щоденно займалися організацією роботи студентів.

Перш за все треба буде так організувати роботу, щоб кожен студент міг бачити результати її. Для цього треба встановити певні норми по тому чи іншому виду роботи, налагодити суворий контроль за її виконанням.

В минулому році студенти, які працювали на будівництві, використовувались формально, результати їх роботи не приносили користі ні будівництву, ні самим студентам. Щоб цього не було зараз, коли на роботу будуть приходити великі групи студентів, треба, щоб їм виділялись чітко визначені дільниці роботи, щоб студенти були безпосередньо зацікавлені в швидкому виконанні дорученої їм роботи.

Це дозволить організувати змагання між окремими бригадами студентів. Крім того, треба

організувати своєчасне забезпечення студентів інвентарем, а також налагодити контроль за виконанням робіт.

Цього літа сотні студентів університету будуть працювати в найрізноманітніших галузях нашого господарства. Більше 1,5 тисячі студентів поїдуть в колгоспи Харківської області для подання трудової допомоги колгоспникам, 400 комсомольців поїдуть в райони освоєння цілиних та перелогових земель для того, щоб допомогти цілиникам зібрати багатий урожай.

Де б не працювали студенти університету, вони повинні з честю виконувати свій трудовий обов'язок, не зупинятися перед труднощами, виконувати ту роботу, що доручена їм.

В. БАЙКОВ,
член комітету комсомолу.

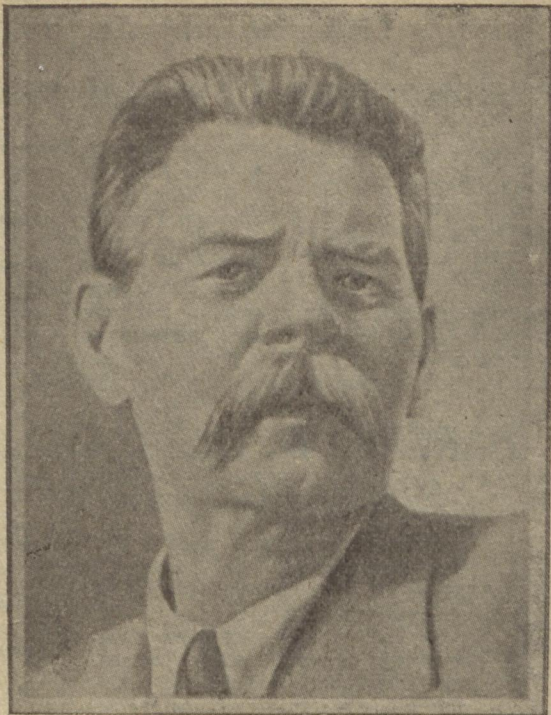
УНІВЕРСИТЕТ, в який ти сьогодні вступаєш, товаришу, носить ім'я великого пролетарського письменника Олексія Максимовича Горького. Це ім'я, задовольняючи прохання громадських організацій Харкова, присвоїв університету 20 років тому Виконавчий Комітет Союзу РСР. Студенти і викладачі, всі працівники університету бережуть честь імені Великого Буревісника, зберігають славні традиції свого вузу.

В 152-й рік свого існування вступив наш університет. Він є одним з найстаріших учбових закладів України, великим науковим і культурним центром Радянського Союзу.

Харківський університет був заснований у 1805 році з ініціативи відомого вченого і громадського діяча першої половини XIX сторіччя Василя Назаровича Каразіна. І з перших же років свого існування він відіграє величезну роль в розвитку російської і української культури, вносить значний вклад у вітчизняну та світову науку. Створення університету сприяло дальшому зміцненню дружби між братніми російським і українським народами.

Даючи згоду на відкриття університету в Харкові, царський уряд сподівався, що університет стане твердинею самодержавства, а його викладачі служитимуть царизму. Але надії уряду не виправдалися. Історія університету — це історія боротьби між царатом і прогресивними представниками науки, передовою професурою, що прагнула перетворити університет в могутнє вогнище науки і культури.

Нова історія Харківського університету почалася після Жовтня. Революційні події 1917 року викликали розмежування в середовищі студентства — краща його частина пішла за більшовиками, борючись за владу Рад зі зброєю в руках, поруч з робітниками і селянами.

ІМЕНІ ГОРЬКОГО

Радянська влада докорінно змінила наш університет. Він став великим учбовим закладом. В науку прийшли вихідці з робітників і селян, з радянської інтелігенції. З'явилися і нові наукові кадри, виховані Комуністичною партією в дусі марксизму-ленінізму, в дусі безмежної відданості всенародній справі побудови комунізму. Проріст університету в радянський час можна судити вже з того, що з 28 835 випускників його майже половина, 13 676 чоловік, одержали освіту в радянський період.

Зараз на факультетах університету навчається (разом з заочним відділом) більше 5 тисяч студентів. Підготовкою молодих спеціалістів керують відомі вчені нашої країни, висококваліфіковані професори і викладачі. Університет має найновіше обладнання, забезпечує всі умови для підготовки кадрів спеціалістів для народного господарства і культурного будівництва в нашій країні.

В 1955 році культурна громадськість нашої країни урочисто відзначила 150-річчя ювілей Харківського університету. Його заслуги в галузі підготовки радянських спеціалістів були відзначені високою урядовою нагородою — орденом Трудового Червоного Прапора.

Недавно черговий випуск університетських вихованців покинув стіни рідного вузу. Молоді спеціалісти направлені на роботу в середні школи, на підприємства, в установи як нашої республіки, так і найрізноманітніших районів Радянського Союзу.

В університет приходить нове поповнення. Першокурсниками стануть найдостойніші, найбільш підготовлені вступники. Хочеться побажати їм: високо нести честь Харківського орденосного університету, що носить ім'я великого Максима Горького.

МАЙБУТНІМ КНИГИ НАШИХ УЧЕНИХ

Видання підручників і учбових посібників для вищих та середніх навчальних закладів, монографій і методичних розробок, науково-популярних брошур і лекцій, а також публікація наукових статей в союзних, республіканських та місцевих журналах і збірниках — одна із сторін різнобічної, багатогранної діяльності учених нашого університету. По книгах наших професорів і доцентів вчиться молоді не лише Харківського університету, а й багатьох інших вузів країни.

Хіміки усіх республік Радянського Союзу знають заслуженого діяча науки УРСР професора С. С. Хотинського, «Курс органічної хімії» якого за останні три роки виходив трьома виданнями загальним тиражем 60 тисяч примірників. Це — єдиний підручник з органічної хімії, рекомендований Міністерством вищої освіти СРСР для хімічних факультетів університетів і хіміко-технологічних інститутів.

1954 року вийшов з друку курс «Теорії чисел» проф. А. К. Сушкевича, а наприкінці 1955 року — «Лекції з диференціальної геометрії» професора О. В. Погорелова.

Видавництво «Радянська школа» випустило другим виданням «Курс російського літературного мови» доцентів М. М. Баженова та О. М. Фінкеля для студентів філологічних факультетів державних педагогічних інститутів. Кількома виданнями виходив їх підручник «Руский язык» для середніх шкіл з українською мовою викладання.

Завідуючий кафедрою «якісного» аналізу доцент М. П. Комар працює над двотомним курсом «Основи якісного аналізу», перший том якого вийшов на початку 1956 року. У нашому ж видавництві незабаром вийде з друку «Практикум з курсу якісного аналізу» доцента Л. П. Адамовича.

До останнього часу студенти філологічних факультетів українських університетів і педагогічних інститутів не мали підручника з історичної граматики української мови. Наприкінці 1955 року видавництво Харківського університету випустило першу частину «Історичної граматики української мови» завідуючого кафедрою української мови доцента Ф. П. Медведєва. Другу частину автор готує до друку.

Недавно вийшов у світ п'ятнадцятитисячним тиражем посібник з історії стародавнього Сходу, Греції і Риму доцента В. О. Гольденберга — «История древнего мира». Він призначений для студентів заочних відділень історичних факультетів університетів та педагогічних інститутів.

Зданий на виробництво курс «Колоїдної і фізичної хімії для біологів» академіка І. М. Буланкіна. Він має вийти у світ наприкінці 1956 року.

Щороку наше видавництво випускає методичні розробки для студентів заочного відділу. Серед них — «Математичний аналіз» професора Г. І. Дрінфельда, «Теорія імовірностей» доцента Л. Я. Гіршвальда, книги доцентів Ф. П. Медведєва, Г. І. Шкляревського, А. К. Сушкевича, В. О. Гольденберга, Г. О. Ораєвської.

Професор А. К. Сушкевич готує нове видання свого широко відомого курсу «Вища алгебра»; друге видання «Лекцій з рентгеноструктурного аналізу» готує професор Б. Я. Пінес; закінчив і передав до наукової частини університету рукопис «Короткого курсу теорії чисел» професор М. М. Марчевський. Курс розрахований на студентів заочного відділу університету. Над великим курсом з теорії розчинів працює заслужений діяч науки УРСР професор М. А. Ізмайлов. Доценти М. В. Пятигорський і Ф. Н. Трипільць подали рукопис «Економічна і політична географія країн народної демократії» (Чехословацька Народна Республіка і Народна Республіка Албанія). Загалом учені університету готують 27 різних курсів і методичних посібників з окремих учбових дисциплін.

За останні три роки вийшло в світ близько трьох десятків монографічних праць. Серед них — книги професорів Н. І. Ахієзера, М. П. Барабашова, Б. Я. Пінеса, О. В. Погорелова, І. М. Буланкіна, В. М. Нікітіна, Г. К. Симохвалова, С. І. Медведєва, О. О. Устінова, О. І. Ахієзера, А. П. Ковалевського, М. В. Логвиненка, В. О. Марченка, Г. І. Дрінфельда і доцентів В. І. Махінська, Л. Л. Гельфенбейна, І. Д. Манакова, Д. З. Гордєвського, О. І. Сластьонова, В. П. Буднікова, Ю. Ю. Кондуфора і В. І. Астахова, І. М. Куликова, А. Г. Слюсарського та інших. Випущено 17 томів «Учених записок» і два тематичні збірники: Збірник наукових праць, присвячений 300-річчю возз'єднання України з Росією (історичний факультет), і Збірник статей і матеріалів кафедри марксизму-ленінізму «Революція 1905—1907 років в Росії» за редакцією О. О. Воскресенського і В. П. Буднікова. За цей же час ученими університету надруковано понад 700 наукових статей у союзних та республіканських журналах і в «Учених записках» Харківського університету.

М. ВОРОБИОВ,

член комітету комсомолу університету.

П. КОСТЮК.

БУДУ ВЧИТЕЛЕМ РОСІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

КАЖУТЬ, що немає нецікавих професій. Очевидно, це дійсно так. Якщо людина любить свою справу, то що може бути цікавішим для неї? Але мені все ж здається, що однією з найцікавіших, найвідповідальніших, найпотрібніших є професія вчителя, педагога.

Адже саме вчитель, зокрема вчитель російської мови і літератури, має необмежені можливості у впливі на розвиток, становлення світогляду юнака чи дівчини, може зародити в їх душі прагнення подвигу Данко, виховати з них сильних і сміливих, таких, що ненавидять обива-

тельщину, боягузтво. Вчитель має можливість відкрити перед очима підлітка багатий на ідеї, теми, фарби, світ прекрасної і могутньої російської літератури.

Вчитель літератури не тільки виховує у дітей почуття прекрасного, прищеплює їм любов до мистецтва, до літератури. Він виховує їх патріотами, вчить любити Батьківщину, не жаліти своїх сил, здібностей і навіть життя для народної справи.

Ось чому я хочу стати вчителем літератури, ось чому професія ця мені здається важливою і потрібною.

О. ТЕСЛЕНКО,

студент III курсу російського відділення філологічного факультету.

ТИ БУДЕШ КОМСОМОЛЬЦЕМ ХДУ

...В 1948 році у приймальню комісію Харківського університету прийшла тиха, скромна дівчина і подала заяву про вступ, на якій значилося — від Л. Бабенко. Дівчина тільки-но закінчила сільську середню школу і виявляла бажання вчитися на філологічному факультеті. За екзаменами швидко пролетіло літо, і ось Ліда — студентка українського відділу філфаку ХДУ.

Уже на першому курсі Ліда Бабенко завойовала симпатію товаришів своєю скромністю, принциповістю, великою любов'ю до літератури та мови, а також виключною працьовитістю. Недивно, що товариші одностайно вирішили обрати Ліду комсоргом групи.

Час проходив в наполегливому навчанні. Комсомольська робота допомагала Ліді узнавати людей, виховувати в собі наполегливість. На третьому курсі Л. Бабенко — комсорг українського відділу. Вона уміло поєднує громадську роботу з відмінним навчанням, багато енергії віддає роботі в студентському науковому гуртку. Незабаром Ліди присуджують Сталінську стипендію.

Наполеглива робота не пройшла марно. Зараз Ліда Бабенко закінчує аспірантуру при кафедрі історії української літератури.

Ось шлях справжньої комсомолки, яку виростив університет. Немає, мабуть, жодного великого міста, області в Радянському Союзі, де б не працювали випускни-

ки Харківського університету. Вони віддають країні і народу всі сили, всі знання, які дав їм рідний вуз...

Перед вступниками відкривається велика дорога, широкий простір. Вони вілються в 4-тисячний комсомольський колектив університету, який складає значну силу. Університетський колектив проводить серйозну роботу, його діяльність цікава і різноманітна. Можна з упевненістю сказати, що немає в університеті комсомольця, який би не вкладав у комсомольські справи частки і своєї праці.

Головне — навчання. Саме для цього, для опанування глибокими і міцними знаннями прийшли ми в університет. Комсомольська група пильно слідує за кожним членом колективу. Лінощі, легковажне ставлення до праці, прояви недисциплінованості суворо засуджуються колективом.

Якщо ти відстав, чогось не зрозумів, товариші зуміють швидко і по-діловому допомогти тобі; якщо ж ти не хочеш працювати, прийшов у вуз не з любові до своєї майбутньої професії, а тільки для того, щоб десь вчитися, то немає тобі місця серед нас.

Велику громадську роботу проводять наші комсомольці. Їх добре знають у школах і на заводах, в колгоспах і на підприємствах міста, де вони виступають з доповідями, лекціями, концертами.

Справою комсомолу є і організація культурно-масової роботи. Огляди художньої самодіяльності в університеті стають справжніми святами. Боротьба за першість між факультетами проходить завжди уперто — кожному дорого честь свого факультету.

Характерна риса нашого студентства — міцна згуртованість, велика дружність. Якщо комсомольцям вдалося згуртувати бойовий, працьовитий колектив, то це — запорука успішного навчання, доброго відпочинку.

П'ять років перебування в університеті — це не тільки роки навчання. Студенти піднімають свій культурний рівень, вчать жити повнокровним життям радянської людини. Різні люди вступають в університет. І буває так, що людина відірветься від колективу, не

СТУДЕНТАМ—ПРО НАШ УНІВЕРСИТЕТ

ВАС ЧЕКАЮТЬ НАУКОВІ ГУРТКИ

Багато цікавого відкриває перед вступниками вищий учбовий заклад. Тут все нове — люди, методи навчання і, що найважливіше, сама спеціальність, яку вибирає майбутній студент.

Від того, в якій мірі, як глибоко і міцно оволодіє студент спеціальними предметами, багато в чому залежить успіх його наступної роботи. В значно більшій мірі стосується це до студентів університету, які на протязі навчання у вузі одержують глибокі теоретичні знання.

Проте, не слід думати, що складними теоретичними проблемами студент може зайнятися зразу ж після вступу в університет. Для виконання будь-якої самостійної роботи, навіть незначної, треба перш за все навчитися працювати з книгою.

Набуттю навиків самостійної роботи, умінню працювати з літературою сприятимуть заняття студентів у наукових гуртках, що об'єднуються в університетському науковому товаристві. Працюючи в гуртку, студенти виконують наукові роботи, знайомляться з досягненнями науки.

Не слід думати, що виконання наукових робіт в студентських гуртках — легка справа. Але не треба впадати і в іншу крайність. Частина першокурсників вважає інколи, що працювати над науковою роботою — справа обраних. Звичайно, щоб займатися науковою роботою, поглиблювати свої знання, треба в першу чергу глибоко засвоїти те, що дається в обов'язкових курсах. Якщо студент добре вчиться, то участь його в науковому гуртку при певних зусиллях і старанності тільки допоможе навчанню.

Студентське наукове товариство нашого університету має хороші традиції. Воно одне з найстаріших в нашій країні. Наше товариство підтримує постійний зв'язок з університетами інших міст країни, щорічно посилає на наукові конференції в Москву, Ленінград, Львів, Київ та інші міста своїх представників — студентів, які виконали особливо цікаві роботи.

Результати роботи молодих науковців підводяться в традиційних студентських наукових конференціях університету. Кращі роботи висувуються на обласні та всеукраїнські огляди студентських наукових робіт.

Тільки в цьому році на університетську наукову конференцію було внесено більше 300 студентських доповідей. Більше 100 з них були представлені на обласний огляд. Роботи наших студентів одержали на огляді високу оцінку — їм було присуджено понад 30 премій (з них 8 перших і 8 других).

Майбутні студенти університету мають широкі можливості для всебічної підготовки, для розвитку своїх наукових здібностей.

Л. КУКУШКІН,

студент V курсу фізико-математичного факультету.

Наука великих можливостей

«Широко розпространяє свої руки химия в дела человеческие», — говорив у свій час Ломоносов. Він добре розумів значення хімічної науки для пізнання природи, для використання її багатств на благо людства. В одному з своїх творів він так писав про значення хімії:

В земные недра ты, химия,
Проникни взора остротой
И что содержишь в них
Россия,

Драги сокровища открой.

Дійсно, геолог, який шукає корисні копалини, проникає в земні недра не тільки при допомозі бурових інструментів. Буровий інструмент допомагає йому перевірити те, до чого він прийшов шляхом теоретичних міркувань, заснованих на хімічному дослідженні земної кори.

Проникаючи «взора остротой» в хімічні процеси, що мають місце в живих організмах, можна уявити собі причини тих чи інших захворювань, створити всі умови для нормального розвитку організму. Це дає можливість запобігти захворюванням, лікувати їх; це дає можливість підвищувати врожайність сільськогосподарських культур і т. д., і т. д.

Підаючи хімічний переробці сировину, на хімічних заводах одержують найрізноманітніші матеріали, необхідні для розвитку народного господарства і підви-

Дорогі друзі!

Як багато хочеться розповісти вам. А вже пройшов цілий рік моєї самостійної роботи вчителем у середній школі. Рік... І при цьому кожний день приносить щось нове, цікаве і (буду відвертою) інколи й невдачі.

Працювати доводилося дуже багато. Я викладаю ботаніку, зоо-

логію, анатомію, основи дарвінізму в старших класах, веду з восьмикласниками практикум по сільському господарству. Довелося і психологію читати в десятому класі. І ще — завідую пришкольною дільницею та веду гурток юннатів.

Взагалі скажу — часу вільного мало. Спочатку було важко, тому що не могла правильно розподілити час, а на уроках не завжди уміла виділити головне. Треба сказати, що наша коротка педагогічна практика на п'ятому курсі дала мало навичок в роботі з дітьми. Тому спочатку і важко було. Як примусити учнів слухатися, як заохотити до занять? Я прийшла до висновку, що чим краще підготуюсь до уроків, тим живіше, цікавіше вони проходять і тим краща на уроках дисципліна. І ось два учні, які були найнедисциплінованішими в класі, скоро стали активними гуртківцями-юннатами. Не приховую, я відчувала себе переможцем.

Зараз в нашій школі широко втілюється політехнічне навчання. Влаштовані столярна і слюсарна майстерні, є пришкольня дільниця розміром півгектара, є навіть не-

великий вишневий садок. Учні своїми силами обгородили і привели в порядок шкільну дільницю. Ми заклали на ній до-сліди, що вимагаються програмою по біології, посадили 25 різних сільськогосподарських культур.

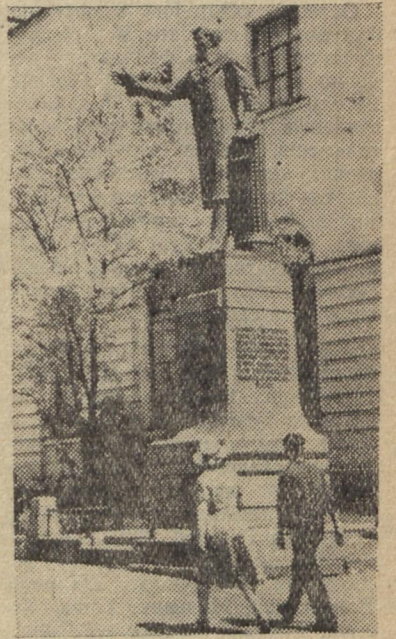
Набуті на біофаку навички по виготовленню чучел птахів, виготовленню препаратів у формальнін пригодилися мені в роботі з юннатами. Свої кращі роботи мої юннати представили на районну виставку, і 18 з них були відібрані для виставки обласної.

Так, ребята люблять працювати, треба тільки їх розумно організувати. Тоді і вчать вони значно краще, з захопленням.

Погамо тільки, що факультет дуже поверхово знайомив нас з практикою роботи на колгоспних полях, адже нам, вчителям-біологам, доводиться вести практикум по сільському господарству. Погамо і те, що нам, зоологам, не читалось ґрунтознавство, а знати його викладачу біології необхідно.

З великою подякою і любов'ю згадую я рідний факультет, улюблених викладачів, що навчили мене цікавій, потрібній справі — бути вчителем біології в середній школі.

О. КОСТЯНЕЦЬ, вчителька біології. М. Первомайськ, Ворошиловградської області.

Пам'ятник В. Н. Каразіну

Проф. Є. ХОТИНСЬКИЙ.

У НАШИХ СПОРТСМЕНІВ

Туризм — активний відпочинок

Багато студентів університету постійно займаються спортом. До їх послуг — численні спортивні секції, які працюють на протязі всього року при університетській кафедрі фізкультури і спорту. Студенти можуть займатися гімнастикою, гребним спортом, туризмом, важкою і легкою атлетикою, удосконалювати свою майстерність в спортивних іграх. Сьогодні ми вміщуємо матеріал про університетських гімнастів та про секцію туризму.

Туристська секція працює в нашому університеті з 1951 року. За цей час вона настільки виросла, що стала найсильнішою в місті. З кожним роком зростає число учасників походів, поширюється круг районів, які відвідують наші туристи щорічно, та й походи стають все цікавішими і змістовнішими.

Тільки за останні роки студенти-туристи побували на Кольському півострові, в Заполяр'ї, на Алтаї, в Криму, на Кавказі, Карпатах, Уралі, у Східних Саянах. Влітку пішки і на велосипеді, взимку на лижах — в жару і в холод, в дощ і сніг, по дорогах і без доріг, переборюючи завали в тайзі і гірські хребти, подорожують туристи. В походах туристи вчать проходити через гірські

Великою популярністю серед спортсменів університету користується секція спортивної гімнастики. Заняття цієї секції відвідують багато студентів в ній склався хороший дружний колектив.

В цьому році нашим гімнастам довелося попрацювати особливо багато. За один місяць вони виступали в 4 змаганнях. Результати їх показали значний ріст майстерності спортсменів.

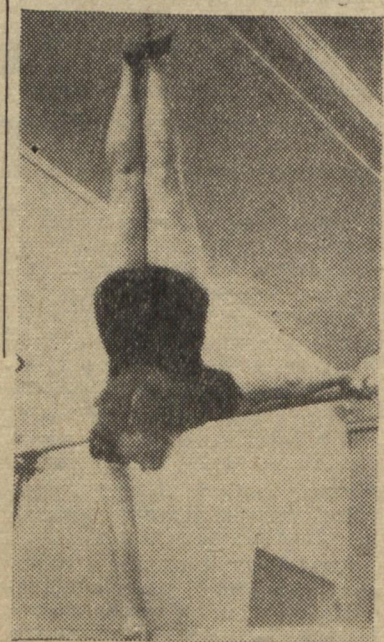
Так, успішно виконали норми 3 розряду студентки філологічного факультету Цай, Орлова, Толок, радіофізичного — Фоменко, Редькіна, Кольченко. Вони тренуються зараз по 2 розряду. Нормативи другорозрядників виконали студенти А. Богданова, А. Рябенко, Г. Штихова, В. Матейченко.

Нелегко добитися 1-го розряду. Після наполегливої підготовки

бурхливі ріки, орієнтуватися на місцевості, часто в складних умовах набувають навичок похідного життя.

Тут складається і перевіряється дружба. А скільки нових пісень узнаєш в поході, скільки знайомств, зустрічей; ніколи не зітруться в пам'яті ночівлі біля вогнища!

В походах групи туристів знайомляться з життям народів віддалених частин країни, проводять велику краєзнавчу роботу. Туризм — активний відпочинок. Але разом з тим — це і спорт. Вміння

Один з красивих видів спорту

нормативи цього високого розряду здали гімнасти Р. Шаповалова, С. Вікторова. Але особливо хочеться відзначити нашу першорозрядницю Валентину Апанасенко (див. фото).

Чотири роки займається студентка філологічного факультету Валя Апанасенко спортивною гімнастикою. Чотири роки висту-

вірно розбити ночівлю, організувати бивуак, втратити найменшу кількість енергії для того, щоб перейти перешкоду, уміння правильно тратити силу — все це дається не відразу.

Зараз в університетській секції нараховується 120 туристів 3-го спортивного розряду, 40 — другого і 6 чоловік — першорозрядників та кандидатів у майстри. Той, хто активно працює в секції, може стати інструктором по туризму і сам розроблювати маршрути, керувати туристськими групами. Встановлено: якщо регулярно займається в секції, починаючи з першого курсу, то до четвертого-п'ятого курсу можна побувати не менше, ніж в 6 найрізноманітніших районах країни і виконати нормативи майстра спорту СРСР.

Влітку цього року туристська секція організувала свій маршрут на Карпатах. В поході прийме участь 120—130 студентів. Крім Карпат, групи туристів будуть мандрувати по Уралі, Криму, Кавказу. 10 найсильніших туристів проведуть похід вищої категорії трудності по Центральному Тянь-Шаню. В збірних групах міста і області університетські туристи відвідують Східні Саяни та Алтай.

А. КІВШИК,

інструктор по туризму, студент фізико-математичного факультету.

пає вона на всіх змаганнях і за свій факультет, і за університет. Жодного разу не підвела вона колективу.

В цьому році, вже працюючи над дипломною роботою, Валя Апанасенко виступала на всіх змаганнях і показувала хороші результати. Це не завадило їй на «відмінно» захистити свою дипломну роботу.

Валя Апанасенко — відмінниця навчання, беззмінний редактор газети «Гімнаст», хороший товариш. Від всього серця хочеться побажати їй таких же успіхів у педагогічній діяльності, які мала вона в навчанні і в спорті.

В. ВЕРЖБИЦЬКА,

тренер секції гімнастики.

ЛИСТИ НАШИХ ВПУСКНИКІВ

ПРАЦЮЮ ВЧИТЕЛЕМ БІОЛОГІЇ

Взагалі скажу — часу вільного мало. Спочатку було важко, тому що не могла правильно розподілити час, а на уроках не завжди уміла виділити головне. Треба сказати, що наша коротка педагогічна практика на п'ятому курсі дала мало навичок в роботі з дітьми. Тому спочатку і важко було. Як примусити учнів слухатися, як заохотити до занять? Я прийшла до висновку, що чим краще підготуюсь до уроків, тим живіше, цікавіше вони проходять і тим краща на уроках дисципліна. І ось два учні, які були найнедисциплінованішими в класі, скоро стали активними гуртківцями-юннатами. Не приховую, я відчувала себе переможцем.

Зараз в нашій школі широко втілюється політехнічне навчання. Влаштовані столярна і слюсарна майстерні, є пришкольня дільниця розміром півгектара, є навіть не-

великий вишневий садок. Учні своїми силами обгородили і привели в порядок шкільну дільницю. Ми заклали на ній до-сліди, що вимагаються програмою по біології, посадили 25 різних сільськогосподарських культур.

Набуті на біофаку навички по виготовленню чучел птахів, виготовленню препаратів у формальнін пригодилися мені в роботі з юннатами. Свої кращі роботи мої юннати представили на районну виставку, і 18 з них були відібрані для виставки обласної.

Так, ребята люблять працювати, треба тільки їх розумно організувати. Тоді і вчать вони значно краще, з захопленням.

Погамо тільки, що факультет дуже поверхово знайомив нас з практикою роботи на колгоспних полях, адже нам, вчителям-біологам, доводиться вести практикум по сільському господарству. Погамо і те, що нам, зоологам, не читалось ґрунтознавство, а знати його викладачу біології необхідно.

З великою подякою і любов'ю згадую я рідний факультет, улюблених викладачів, що навчили мене цікавій, потрібній справі — бути вчителем біології в середній школі.

О. КОСТЯНЕЦЬ, вчителька біології. М. Первомайськ, Ворошиловградської області.

Останні екзамени

Останні екзамени здають на факультетах студенти. В 21-й групі радіофізичного факультету недавно пройшов екзамен з основ марксизму-ленінізму. Більшість студентів добре підготувалася до екзаменів, давала глибокі і вичерпні відповіді. Змістовно відповідав на запитання студент Кузьмичов. Він добре вивчив праці Леніна, рішення з'їздів КПРС, добре орієнтується в політиці Радянського Союзу та вміє послідовно викладати свої думки.

Дуже добре висвітлює питання «Викриття В. І. Леніним опортуністичних поглядів «лівих» по питанню «вожді—партия—клас—маса», «XX з'їзд КПРС про економічне становище в країнах капіталу та дальше загострення протиріч капіталістичної системи» студентка Гармаш. Відмінно оволоділи матеріалом студенти-радіофізики Агафонова, Ляпунов, Волянський, Мельник, Хоша, Кузема, Милько, Євдокімов, Калейнікова та інші. Добросовісно підготувалися до екзамену і одержав заслужене «відмінно» Розвадовський.

Проте деякі товариші (Солдатенко, Соколенко) під час учбового року працювали слабо і тому на екзамені давали поверхові відповіді.

М. ГОДИЦЬКА,
Г. ПОПОВ.

Плоди наполегливої праці

Студентів IV курсу радіофізичного факультету не можна обвинуватити в недобросовісному ставленні до навчання. З перших днів семестру більшість з них вчилася наполегливо і систематично. Ось чому зараз четвертокурсники з гордістю можуть констатувати, що кожний черговий екзамен приносить їм нову заслужену перемогу. Всі групи вже здали більше половини екзаменів. Результати — хороші.

Але особливо хочеться відзначити групу Р-41. Більшість сту-

дентів цієї групи відмінно склала відповідальний спецкурс; екзамен з політекономії група здала без жодної трійки. Добре готуються і здають екзамен тільки на «відмінно» студенти Карпович, Салова, Верлооченко, Шеришева, Луценко та інші.

Зараз в групі йде підготовка до екзамену з курсу діалектичного матеріалізму. Хочеться сподіватися, що і цей відповідальний екзамен пройде успішно.

Ж. ГОРБАЧ.

Идуть останні екзамени на фізико-математичному факультеті. Курс аналітичної геометрії — не з легких. Але доцент Д. З. Гордевський задовольний глибокою і змістовною відповіддю першокурсника А. ДУБРОВИНА. Фото О. КУЗІНА.

НОВІ КНИГИ

Г. Соколов. На птичьих островах. 134 стор. Тираж 5 000 прим. Ціна 2 крб. 10 коп.
Петро Козланюк. Щури у бочці. Сатира і гумор. Вступна стаття Ю. Мельничука. 295 стор. Тираж 15 000 прим. Ціна 5 крб. 55 коп.
Ю. Малявський. Початок біографії. Поезії. 46 стор. Тираж 1 200 прим. Ціна 55 коп.
Федір Ісаєв. Лірика. 84 стор. Тираж 8 000 прим. Ціна 85 коп.
Ю. Усиченко. У нас в редакції. Повість. 136 стор. Тираж 15 000 прим. Ціна 4 крб. 30 коп.

ситету була відправлена радіограма, в якій повідомлялось про день прибуття флотилії в Одесу і про те, що колектив флотилії везе експонати для університетського музею.

13 травня Одеса уроцисто зустрічала своїх героїчних моряків, а на другий день ми вже були власниками цілого ряду цінних експонатів.

Музей дарвінізму нашого університету одержав важливий науковий матеріал: скелет кита фінвала, скелет малого полосатика, нижню щелепу синього кита, череп кашалота, зразки китового вусу від блювала, фінвала, сейвала, очі і «вухо» фінвала, зразки продукції китобійного промисла, птахів південної півкулі — двох блукаючих альбатросів, велетенського буревісника, п'ять капських голубків, з промислового обладнання — гарпун.

Найбільше враження на харків'ян справляє скелет фінвала. В цьому працівники музею переконалися уже тоді, коли скелет у великому чотирьохосному вагоні прибув на станцію Харків-товарна. Перше, чим довелось зайнятися, коли вони прийшли приймати вантаж, це — відповісти на

численні запитання великої групи робітників станції і прочитати щось подібне до імпровізованої лекції. Такщо, власне, з цього моменту і почалося нове життя кита, вже як експоната музею.

Але історія цього кита почалась дещо раніше. Південніше острова Буве, в суворих водах Антарктики, була добута самка фінвала (один з видів китів-полосатиків). Цей екземпляр досягав 22 метрів довжини і коло 80 тонн живої ваги (череп зараз важить три тонни, довжина кістки половини нижньої щелепи — коло шести метрів). Екіпаж флотилії вирішив, що пора виконати обіцянку, дану Харківському університету. Так цей кит уникнув жироплавних котлів, у вільні від роботи години кожна кістка була ретельно очищена китобоями від м'яса та жиру.

Більше 15 тисяч кілометрів морського шляху на палубі китобазиса «Слава», 740 кілометрів по залізниці і, нарешті, по місту на чотирьох грузових автомобілях — такий шлях, що пройшов цей цінний вантаж.

Тепер для остаточної очистки скелета необхідно закопати його в землю на один-півтора роки, а потім він буде змонтований в університетському музеї.

Внаслідок того, що на протязі останніх днів співробітників музею буквально засипають питаннями про китів, ми хочемо поділитися з читачами тим, що відомо

МАЙБУТНІМ СТУДЕНТАМ— ПРО НАШ УНІВЕРСИТЕТ

Нова база кафедри дарвінізму і генетики

Одним з об'єктів науково-дослідної роботи, яка проводиться на цій кафедрі, є дубовий і тутовий шовкопряди. З шовкопрядами проводяться роботи по акліматизації нових видів віддаленої гібридизації, селекції, уявляються можливості штучного змінення співвідношення статей.

Для проведення всіх цих робіт необхідною умовою є достатня кормова база і приміщення для відгодування. Дружною роботою колективу співробітників кафедри навесні цього року на території університетського ботанічного саду посаджено більше тисячі саджанців шовковиці. Вони прекрасно прийнялися і нормально розвиваються.

Поруч з майбутньою кормовою плантацією побудована експериментальна червоводня, обладнана під вигодування тутового шовкопряда. Зараз в цьому новому приміщенні вже закінчується перша виборка. На стелажах біля 10 тисяч гусениць вже починають завивати білосніжні, жовті і рожеві кокони.

Спостереження за розвитком шовкопрядів ведуть працівники кафедри дарвінізму та студенти-дипломники. Нова база кафедри вже в цьому році дозволяє значно розширити обсяг дослідницьких робіт. Майбутніх біологів на кафедрі чекає цікава, захоплююча робота.

В. ГАЙОВИЙ

Вчені фізико-математичного факультету — народному господарству

Фізико-математичний факультет готує спеціалістів у галузі фізики, математики, механіки та астрономії. Учебні програми для студентів фізмату передбачають вивчення як загальноуніверситетських дисциплін, так і окремих спеціальних курсів в залежності від спеціалізації, вибраної студентом кафедрою.

На фізико-математичному факультеті працює сильний професорсько-викладацький колектив, до складу якого входять: дійсні члени Академії наук УРСР, доктори фізико-математичних наук професори Барабашов, Вальтер, Синельников, члени-кореспонденти Академії наук УРСР, доктори фізико-математичних наук професори Ахієзер, Ліфшиць, Погорелов, а також багато інших докторів і кандидатів фізико-математичних наук.

Робота, що проводиться на кафедрі, тісно пов'язана з потребами виробництва. Проходячи виробничу практику, студенти вже там збирають матеріал для своїх дипломних робіт.

Можна навести кілька прикладів допомоги наукових працівників фізмату нашим заводам та іншим підприємствам. Так, співробітники кафедри фізики твердого тіла під керівництвом доктора фізико-математичних наук професора Б. Я. Пінеса втілили у виробництво на харківських заводах

транспортного машинобудування та «Серп і молот» установку для рентгеноструктурного аналізу металів і сплавів з гострофокусними трубками і спеціальними рентгеновськими камерами. Зараз гострофокусні трубки випускаються партіями на замовлення заводів. Знайшов застосування в промисловості спосіб очистки газів від твердих частинок при допомозі наелектризованої води, запропонований доцентом В. К. Ткачем.

Важливі дослідження в галузі планетознавства проводить професор М. П. Барабашов. Харківська обсерваторія, якій доручено вести службу Сонця і часу в числі трьох радянських обсерваторій, посилає дані в Симеїзьку обсерваторію та в Комітет часу у Москві. Вона проводить спільні астрономічні спостереження з Пулковською і Ленінградською обсерваторіями. Важко перерахувати в невеликій статті всі зв'язки фізико-математичного факультету з виробництвом, все, що зроблено нашими вченими для різних галузей народного господарства. Але зроблено багато корисного і цінного.

Ми чекаємо вас, молоді товариші. Вас чекають наші кафедри і лабораторії, цікаві лекції, захоплюючі роботи.

О. СТРАШКО.

про китів у науці і що розповіли про них китобої з «Слави».

Зараз основну масу китів, за якими полює флотилія, складають полосатіки. Це найбільші з тварин, які будь-коли існували. Так, синій кит (блювал) досягає 33 метрів в довжину і важить коло 150 тонн, тобто приблизно стільки, скільки важать 25 слонів. Сила його надзвичайна. Загарпунений в неубійне місце кит розвиває тягову силу більше тисячі кіньських сил, він буксирує китобійне судно вперед при машинах, що працюють на задній хід.

І цей гігант споживає в основному дрібні, трьох-чотирьохсантиметрові рачки «чорноглазки». Правда, у добре поспідавшого кита в шлунку знаходять цих рачків більше однієї тонни.

Як тварини-савці, кити-самці народжують по одному малюти. Новонароджена «крихітка» має 7—8 метрів довжини і, як всі кити, дихає атмосферним повітрям. В момент народження мати шлюпає її хвостом, і 6-тонна малютка вилітає з води в повітря,

роблячи свій перший вдих. Китеня споживає молоко матері і, як підраховано, випиває його в один прийом до 100 літрів. Такий молочний раціон триває на протязі 7 місяців і дозволяє китеняті прибавляти у вазі до 100 кг на добу.

Багато ще можна було б розповісти про експонати, які одержав наш музей. Але ми обмежимося тим, що запросимо всіх бажаючих детально ознайомитися з експонатами в нашому музеї.

Зі словами сердечної подяки звертаємося ми також до героїчних моряків «Слави», до капітана-директора її Героя Соціалістичної Праці Соляника за їх благородне прагнення сприяти розвитку вітчизняної науки.

В. ГРУБАНТ,
директор музею дарвінізму ХДУ.

На фото: Вивантаження з китобазиса «Слава» нижньої щелепи синього кита.

Фото М. РУЖИНСЬКОГО.

Редактор Г. ПОПОВ.

В наших музеях

Подарунки флотилії «Слава» нашому університету

З року в рік міцніють дружні зв'язки нашого університету з колективом Антарктичної китобійної флотилії «Слава». В минулому році, коли ми зустрічали в Одеському порту відважних моряків, що поверталися з дев'ятого промислового рейсу, нас прийняли на «Славі» як почесних гостей, як представників університету-ювіляра.

В цьому році ми зустрілись з китобоями як старі друзі. Уже на підходах до Боспора з борта китобазиса «Слава» в адресу універ-